

Республика Татарстан
Исполнительного комитета
Иляксайское сельское
поселение Сармановского
муниципального района

Татарстан Республикасы
Сарман муниципаль
районы Иляксай авыл
жирлег башкарма
комитеты

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

19.09.2025

КАРАР

№20

**Татарстан Республикасы Сарман
муниципаль районы Иляксай авыл
жирлеген коммуналь инфраструктураны
комплекслы үстерү программасын раслау турында**

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 17 статьясындагы 1 өлешенң 6.1 пункты, Россия Федерациясе Хөкүмәтенң 14.06.2013 ел, № 502 карары (28.11.2023 редакциясе) нигезендә Башкарма комитет Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Иляксай авыл жирлегенә, карар бирә:

1. Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Иляксай авыл жирлегенң коммуналь инфраструктураны комплекслы үстерү программаларын кушымта нигезендә расларга.

2. Әлеге карарны Татарстан Республикасының рәсми хокукый мәгълүмат порталында халыкка житкерергә (PRAVO.TATARSTAN.RU) һәм Сарман муниципаль районының рәсми сайтында.

3. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуны Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының Иляксай авыл жирлегенә башлыгы И.Х.Хадиуллинга йөкләргә.

Янурыс авыл жирлегенә
Башкарма комитет житәкчесе

И.Х.Хадиуллин

***Илексаз авыл жирлегенең коммуналь
инфраструктурасын комплекслы үстерү
программасы
ТР Сарман муниципаль районы
2025-2035елларга***

с. ИЛЕКСАЗ

2025

Татарстан Республикасы

Сарман муниципаль районы

Илексаз авыл җирлеге башкарма

комитеты карары белән расланды

«19»сентября 2025 г. № 20

ПРОГРАММА ПАСПОРТЫ

Программа исеме	Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының Илексаз авыл җирлегенең коммуналь инфраструктурасын 2035 елга кадәр комплекслы үстерү программасы
Программаны эшләү өчен нигез	Илексаз авыл җирлеге башкарма комитеты житәкчесенең Илексаз авыл җирлеге халкын коммуналь челтәрләрнең сыйфатлы хезмәт күрсәтүләре һәм норматив сыйфатлы эчәр су белән тәмин итү, шул нигездә халыкның сәламәтлеген һәм сәламәтлеген яхшырту мәсьәләләрен хәл итү турында карары социаль-иқътисадый вәзгыятьне.
Төп эшләүчеләр программалар	Илексаз авыл җирлеге башкарма комитеты
Программаның заказчысы	Илексаз авыл җирлеге башкарма комитеты
Төп башкаручылар программа чаралары	Илексаз авыл җирлеге башкарма комитеты, районның коммуналь комплексы оешмалары, башка оешмалар
Программаның максатлары	Авил җирлеге халкын коммуналь челтәрләрнең сыйфатлы хезмәт күрсәтүләре һәм норматив сыйфатлы эчәр су белән житәрлек күләмдә тәмин итү; шул нигездә халыкның сәламәтлеге торышын яхшырту; социаль яктан савыктыру- Илексаз авыл җирлеге территориясендә экологик хәл.

Программаның бурычлары	- әлеге программа максатларына ирешү өчен финанс, матди-техник ресурсларны, житештерү потенциалын берләштерү; - үзәкләштерелгән су белән тәмин итү объектларында су сыйфаты күрсәткечләренен санитария нормалары таләпләренә туры килүен тәмин итү өчен гомуми төзелеш эшләре үткәрү; - ташландык суларны агызу объектларында гомуми төзелеш эшләрен башкару; - суны экономияле тотуга юнәлдерелгән чаралар үткәрү; - автоном су чыганакларында су әзерләү һәм зарарсызландыру технологияләрен кертү эшен дәвам итү торак пунктларында
-----------------------------------	--

	- торак пунктларда төче су ятмаларын барлау һәм скважиналарны төзекләндерү - суүткәргеч челтәрләрен һәм су белән тәмин итү системаларын реконструкцияләү.
Программаны гамәлгә ашыру сроклары һәм этаплары	2025– 2035 г.г.
Финанслауга ихтыяж күләмнәре программалар	Эшләнгән программа нигезендә
Контрольне оештыру программаны үтәү	Эшләнгән программа нигезендә
Программаны гамәлгә ашыруның көтелә торган ахыргы нәтижеләре һәм социаль-иқтисадый күрсәткечләре нәтижеләлек	Жирлекнең коммуналь инфраструктурасын модернизацияләү һәм яңарту, эксплуатация чыгымнарын киметү; кеше тормышына яңый торган авария хәлләре килеп чыгу сәбәпләрен бетерү, әйләнә-тирә мохитнең экологик торышын яхшырту. Су белән тәмин итүне һәм ташландык суларны агызуны үстерү: - су белән тәмин итүнең ышанычлылығын арттыру: экологик иминлекне арттыру; - эчә торган суның сыйфаты параметрларының билгеләнгән нормативларга туры килүе; -су югалту дәрәжәсен 5 кә кадәр киметү⁰%; - бер продукциягә эксплуатация чыгымнарын киметү. Көнкүреш калдыкларын утильләштерү: - жирлек территориясендә санитария хәлен яхшырту; экологик торышны яхшырту; - көнкүреш һәм сәнәгать калдыкларын оештыруны, утильләштерүне һәм эшкәртүне тәмин итү. Газ белән тәмин итүне үстерү: - кулланучыларны газ белән тәмин итү. Электр белән тәмин итүне үстерү: - кулланучыларны электр белән тәмин итү хезмәте белән тәмин итү.

Әлеге программада кулланыла торган төп төшенчәләр

Әлеге программада түбәндәге төп төшенчәләр кулланыла:

1) коммуналь комплекс оештыру - каты көнкүреш калдыкларын утильләштерү (күмү) өчен файдаланыла торган, каты көнкүреш калдыкларын

утильлэштерү (күмү) өчен файдаланыла торган инженерлык инфраструктурасын эксплуатацияләүне гамәлгә ашыручы оештыру-хокукий рәвешенә бәйсез рәвештә, агып төшүче суларны жылылык, су белән тәмин итү, агызу һәм (яисә) агып төшүче суларны чистарту максатларында товарлар (хезмәтләр күрсәтү) житештерү өчен файдаланыла торган юридик зат;

2) инженерлык инфраструктурасы - муниципаль берәмлекләр территорияләре чикләрендә урнашкан (тулысынча яисә өлешчә) агып төшүче суларны жылылык, су белән тәмин итү, агып төшүче суларны чыгару һәм чистарту өлкәсендә кулланыла торган һәм бу муниципаль берәмлекләрнең кулланучылар ихтияжлары өчен билгеләнгән житештерү һәм мөлкәти объектлар, шул исәптән торбаүткәргечләр, электр тапшыру линияләре һәм башка объектлар җыелмасы;

3) каты көнкүреш калдыкларын утильлэштерү (күмү) өчен файдаланыла торган объектлар - каты көнкүреш калдыкларын утильлэштерү (күмү) өчен турыдан-туры файдаланыла торган объектлар;

4) коммуналь комплексны оештыруның житештерү программасы - каты көнкүреш калдыкларын утильлэштерү (күмү) өчен файдаланыла торган инженерлык инфраструктурасын һәм (яисә) каты көнкүреш калдыкларын утильлэштерү (күмү) өчен файдаланыла торган инженерлык инфраструктурасын һәм (яисә) объектларны реконструкцияләү чараларын үз эченә алган жылылык, су белән тәмин итү, агып төшүче суларны чистарту һәм чистарту өлкәсендә аның тарафыннан товарлар (хезмәтләр күрсәтү) житештерүне тәмин итү буенча күрсәтелгән оешма эшчәнлегенә программасы (алга таба шулай ук - житештерү программасы);

5) муниципаль берәмлекнең коммуналь инфраструктурасын комплекслы үстерү программасы - каты көнкүреш калдыкларын утильлэштерү (күмү) өчен кулланыла торган коммуналь инфраструктура һәм объектларны төзү һәм модернизацияләү программасы, ул әлегә системаларны һәм объектларны торак һәм сәнәгать төзелеше ихтияжлары нигезендә үстерүне, кулланучылар өчен житештерелә торган товарларның (күрсәтелә торган хезмәтләрнең) сыйфатын күтәрүне, муниципаль берәмлек территориясендә экологик вазгыятьне яхшыртуны тәмин итә (алга таба - инженерлык инфраструктурасын комплекслы үстерү программасы);

6) коммуналь инфраструктураны үстерү буенча коммуналь комплекс оештыруның инвестиция программасы - коммуналь комплексны оештыру

өчен билгеләнә торган коммуналь инфраструктура һәм көнкүреш калдыкларын утильләштерү (күмү) өчен файдаланыла торган объектларны төзү һәм (яисә) модернизацияләүне финанслау программасы, коммуналь инфраструктура системаларын комплекслы үстерү программасын гамәлгә ашыру максатларында (алга таба шулай ук - инвестиция программасы);

7) коммуналь комплекс оешмалары товарларына һәм хезмәт күрсәтүләренә тарифлар - алар житештерә торган товарлар (күрсәтелгән хезмәтләр) өчен коммуналь комплекс оешмалары белән исәп-хисаплар башкарыла торган һәм кулланучылар өчен бәяләр (тариф) керә торган бәяләр, коммуналь комплекс оешмалары товарларына һәм хезмәт күрсәтүләренә бәяләрне исәпкә алмыйча;

8) кулланучылар өчен бәяләр (тарифлар) - коммуналь комплекс оешмаларының су белән тәмин итүне, агып төшүче суларны чыгаруны һәм чистартуны тәмин итү, каты көнкүреш калдыкларын утильләштерү (күмү), кулланучылар өчен бәяләргә (тарифларга) өстәмә түләүләрне исәпкә алмыйча товарлар житештерүне (хезмәтләр күрсәтүне) тәмин итә торган товарларына һәм хезмәт күрсәтүләренә тарифларны кертә торган бәя ставкалары;

9) яңа төзелә торган (реконструкцияләнә торган) күчемсез мөлкәт объектларын (биналарны, төзелмәләрне, корылмаларны, башка объектларны) коммуналь инфраструктурага тоташтыру тарифы - күрсәтелгән күчемсез мөлкәт объектларын инженерлык-техник тәмин итү челтәрләренә тоташтыру өчен түләүне формалаштыручы бәя ставкасы (алга таба - коммуналь инфраструктура системасына тоташтыру тарифы);

10) коммуналь комплексны коммуналь инфраструктурага тоташтыру тарифы - коммуналь комплекс оештыру өчен билгеләнә торган һәм коммуналь комплекс оештыруның инвестиция программасын финанслау өчен кулланыла торган бәя ставкасы (алга таба шулай ук - коммуналь комплекс оештыру тарифы);

11) инженер-техник тәмин итү челтәрләренә тоташтыру өчен түләү - бина, төзелеш, корылма, башка объект төзүне гамәлгә ашыручы затлар керткән түләү, шулай ук бинаны, корылманы, корылманы, башка объектны реконструкцияләүне гамәлгә ашыручы затлар керткән түләү, әгәр әлеге реконструкция яңартыла торган бинаның, төзелешнең, корылманың, башка объектның кулланыла торган йөкләнешен арттыруга китергән очракта (алга таба шулай ук - тоташтыру өчен түләү);

12) кулланучылар өчен бәяләргә (тарифка) өстәмә - коммуналь комплекс оешмалары белән кулланучыларны исәпләгәндә исәпкә алына торган бәя ставкасы коммуналь комплекс оешмаларының инвестиция программаларын финанслау максатларында билгеләнә һәм аның гомуми күләме коммуналь инфраструктураны үстерү буенча инвестиция программаларын гамәлгә ашыручы коммуналь комплекс оешмалары товарларына һәм хезмәт күрсәтүләренә өстәлмәләр суммасына туры килә (алга таба шулай ук - кулланучылар өчен бәяләргә (тарифка) өстәмәләр) суммасына туры килә);

13) коммуналь комплексны оештыру товарларына һәм хезмәтләренә тарифларга өстәмәләр - бәя ставкасы, ул кулланучылар өчен бәяләргә (тарифларга) өстәмәләр нигезендә коммуналь комплекс оештыру өчен билгеләнә, күрсәтелгән оешма белән үзе житештерә торган товарларны (күрсәтелгән хезмәтләренә) исәпләгәндә исәпкә алына һәм коммуналь комплексны оештыру инвестиция программасын финанслау өчен файдаланыла;

14) тарифлар һәм өстәмәләр - коммуналь комплекс оешмалары товарларына һәм хезмәт күрсәтүләренә Тарифлар, инженерлык инфраструктурасына тоташтыруга тарифлар, коммуналь комплекс оешмаларының тоташтыруга тарифлары, шулай ук Коммуналь комплекс оешмалары товарларына һәм хезмәт күрсәтүләренә тарифларга өстәмәләр һәм кулланучылар өчен бәяләргә (тарифларга) «тарифларны жайга салу нигезләре турында» Федераль закон нигезендә жайга салынырга тиешле өстәмәләр 2004 елның 30 декабрендәге 210-ФЗ номерлы (2005 елның 26 декабрендәге 184-ФЗ номерлы Федераль закон редакциясендә) һәм Россия Федерациясә Хөкүмәте тарафыннан раслана торган кагыйдәләр белән;

15) коммуналь комплексны оештыруның житештерү программасы һәм инвестиция программасы үтәлешенә мониторинг - коммуналь комплексны оештыруның житештерү программасының һәм инвестиция программасының үтәлеше турында мәгълүматны, шулай ук каты көнкүреш калдыкларын утильләштерү (күмү) өчен файдаланыла торган коммуналь инфраструктураның һәм объектларның торышы һәм үсеше турында мәгълүматны вакытлыча жыю һәм анализлау;

16) коммуналь комплекс оешмалары товарларыннан һәм хезмәт күрсәтүләреннән файдаланучылар өчен файдалану мөмкинлеге - кулланучылар өчен бәяләренә (тарифларны) һәм кулланучылар өчен бәяләргә (тарифларга) өстәмәләренә исәпкә алып, коммуналь комплекс оешмаларының

тиешле товарларын һәм хезмәт күрсәтүләрен кулланучылар тарафыннан сатып алу һәм түләү мөмкинлеге;

17) коммуналь комплекс оешмалары товарларын һәм хезмәт күрсәтүләрен кулланучылар жылылык, су белән тәмин итү, ташландык суларны агызу, каты көнкүреш калдыкларын утильләштерү (күмү) өлкәсендә-киләшү буенча электр һәм жылылык энергиясен, су, үз хужалык - көнкүреш һәм (яисә) житештерү ихтыяжлары өчен каты көнкүреш калдыкларын агызу һәм утильләштерү (күмү) буенча хезмәт күрсәтүләр сатып алучы затлар (алга таба-кулланучылар). Торак секторында жылылык, су белән тәмин итү, су агызу, каты көнкүреш калдыкларын утильләштерү (күмү) өлкәсендә күрсәтелгән оешмаларның товарларын һәм хезмәт күрсәтүләрен кулланучылар булып:

а) күпфатирлы йортларда-әлеге күпфатирлы йорттагы урыннардан файдаланучы затларга коммуналь хезмәтләр күрсәтү өчен югарыда күрсәтелгән товарларны һәм хезмәт күрсәтүләргә сатып алучы торак милекчеләре ширкәтләре, идарәче оешмалар яисә күпфатирлы йортка урыннар милекчеләре турыдан-туры идарә иткән очракта күпфатирлы йорттагы урыннар милекчеләре;

б) торак йортта-әлеге йортның милекчесе яисә коммуналь хезмәтләр күрсәтүче ул вәкаләт биргән зат;

18) коммуналь комплексны оештыруның финанс ихтыяжлары - коммуналь комплекс оешмасының житештерү программасын һәм (яисә) оешманың инвестиция программасын үтәү өчен кирәкле тарифлар һәм өстәмәләр буенча товарлар реализацияләүдән (хезмәтләр күрсәтүдән) акчалар күләменең исәп-хисап күрсәткечләре коммуналь инфраструктураны үстерү буенча коммуналь комплекс.

Муниципаль берәмлеккә кыскача характеристика

Иляксаз авыл жирлеге «Сарман муниципаль районы» муниципаль берәмлегенә һәм аның составындагы муниципаль берәмлекләрнең территорияләре чикләрен билгеләү һәм аларның статусы турында» 2005 елның 31 гыйнварындагы 39-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә төзелгән.

Иляксаз авыл жирлеге составына элге закон нигезендә Иляксаз авылы (Сарман авылы үзәгеннән 1 км ераклыкта урнашкан административ үзәк), Мурбаш авылы һәм Иганә -Баш авылы керә. Жирлек Татарстан Республикасының көнчыгышында, Сарман муниципаль районының көньяк-көнбатыш өлешендә урнашкан. Иләк-саз авыл жирлеге көнчыгышта Сарман һәм Мурбәк-Тамак авыл жирлекләре, Рангаз авыл жирлеге белән, көньяк-көнбатышта - Әлмәт авыл жирлеге белән, төньякта - Чукмарлы, Петровка-Завод авыл жирлекләре, Сарман муниципаль районының көньягында - Иске Кәшер авыл жирлеге белән чиктәш. Көнбатышта жирлек Татарстан Республикасының Зәй муниципаль районы белән чиктәш.

Иляксаз авыл жирлегенң гомуми мәйданы 7316,6 га тәшкит итә, шул исәптән торак пунктларның мәйданы 253,8 га, шулардан: Иляксаз авылы - 93,3 га, Муртыш баш авылы - 110,4га, Иганә-Баш-50,1 га. Иляксаз авыл жирлегенң жирләре уңдырышлы. Климат уртача дымлы. Умартачылык, терлекчелек һәм үсемлекчелек өчен шартлар бар. Жирлек территориясендә Ромашкино нефть ятмасы территориясендә «Татнефть» ААҖ нефть чыгара

Жирлектә күпләп ял итү зонасы бар (Сабантуй үткәру өчен). Иляксаз авыл жирлегенң Татарстан Республикасының башка районнары һәм Россия төбәкләре белән транспорт элементәсе хәзерге вакытта төбәк һәм федераль автомобиль юллары аша гамәлгә ашырыла.

Транспорт каркасы төбәк әһәмиятендәге «Сарман-Иганә-Баш» автомобиль юлларынан тора. Ул Иляксаз авыл жирлеген меридиональ юнәлештә төньяк-көнчыгыштан Иганә-Баш авылына кадәр кисеп үтә, жирлекнең административ үзәге аша уза. Муртыш баш авылы аша узучы сәнәгать автомобиль юлы да шулай ук. Бу юлдан киңрәк юнәлештә районыбызның «Сарман-Иганә-Баш»-Мурбаш автомобиль юлы уза, анда торак пунктлар үзара бәйләнеш алып барыла. Жирлекнең көнбатыш өлешендә «Чаллы-Әлмәт» магистраль продукт үткәргече уза.

Инженерлык инфраструктурасының торышы

Су белән тәмин итү

Илексаз авыл жирлеген хужалык-эчә торган су белән тәмин итүнең төп чыганагы булып жир асты сулары тора. Халык суны артезиан скважиналарынан да, чишмәләрдән дә файдалана. Халыкка хезмәт күрсәтә торган су белән тәмин итүнең гамәлдәге барлык системалары мөстәкыйль (һәр торак пункт өчен эшләнгән) һәм бер-берсе белән берничек тә бәйлә түгел.

Сууткәргеч челтәрләре су сүтү колонкалары белән жиһазландырылган. Янгынга каршы су запасы су башняларында саклана. Су башнясы поселокның су куллануын көйли, челтәрдә кирәкле басым ясый, шулай ук 10 минутлык янгынга каршы су запасын саклый.

Житештерү билгеләнешендәге объектларны һәм агросәнәгать комплексын су белән тәмин итү үз су белән тәмин итү чыганаclarыннан (артезиан скважиналарыннан) гамәлгә ашырыла.

Сууткәргеч челтәренен проблемалы характеристикалары булып:

- сууткәргеч челтәренен искерүе, арматураның искерүе. Шуңа бәйле рәвештә еш кына аварияләр һәм агып чыгулар була, һәм шуның нәтижәсендә су югалтулар арта.

Канализация

Илексаз авыл жирлегендә үзәкләштерелгән су агызу системасы юк.

Халыкның төп өлеше су үткәрми торган стеналы һәм төбе булган калкулыклардан файдалана. Индивидуаль төзелеш йортларында чокырларны мөстәкыйль ысул белән ясыйлар.

Территорияне санитар чистарту

Бу бүлектә каты һәм сыек көнкүреш калдыкларын оештыру, жыю, бетерү, зарарсызландыру, шулай ук поселок территорияләрен жыештыру мәсьәләләре карала.

Атмосфера һавасын, су ресурсларын саклау, зарарлы йогынты чыганаclarын ачыклау, утильләштерелми торган сәнәгать калдыкларын бетерү, зарарсызландыру мәсьәләләре «әйләнә-тирә мохитне саклау»бүлегендә карала.

Гамәлдәге төзелеш каты көнкүреш калдыклары барлыкка килү чыганагы булып тора. Аларны шартлы рәвештә 4 нче һәм 5 нче класслы куркынычлы

калдыкларга кертергә мөмкин. Көнкүреш калдыклары торак пунктлар янындагы санкциялэнгән чүплеклэргә чыгарыла.

Жылылык белән тээмин итү

Илексаз авыл жирлеге территориясендә жылылык белән үзәкләштерелгән тээмин итү юк.

Төзелешләрне жылыту жылылык белән тээмин итүнең локаль чыганакарыннан - түбән басымлы табигый газда эшләүче бер контурлы индивидуаль көнкүреш казаннарыннан гамәлгә ашырыла.

Илексаз авыл жирлегенең жәмәгать учреждениеләре (төп гомуми белем бирү мәктәбе, мәдәният йорты) 100 кВт һәм аннан да азрак куәтле котельныйлардан файдаланалар. Авылда булган котельныйларга мәгълүматлар бирелмәгән.

Газ белән тээмин итү

Хәзерге вакытта Илексаз авыл жирлеген газ белән тээмин итү югары басымлы магистраль газүткәргечтән, бүлгеч газүткәргечләр һәм «Сарман» ГРС газ бүлү станциясе аша башкарыла.

Илексаз авыл жирлегенең авыл торак пунктларына табигый газ ГРСТАН Бистә ара югары басымлы газүткәргечләр буенча газ бүлү пунктларына (ГРП, ШРП) кадәр бирелә. Аннары түбән басым челтәрләре буенча турыдан-туры кулланучыга.

Электр белән тээмин итү

Үзәкләштерелгән электр белән тээмин итү системасын үстерү күздә тотылмый.

Элемтә

Телефон һәм кәрәзле элемтә, цифрлы тапшырулар, интернет бар.

Элемтә турыдан-туры туклану зонасы белән шкаф системасы аша оештырылган.

Линия хужалыгы – кабель-һава хужалыгы, траншеяларда һәм кабель канализациясендә һәм Терәкләрдә һава буенча кабельләр белән башкарылган. Кабельләр тибы: жепсел-оптик кабельләр, бер дүртле КСПП.

Телефон станцияләре Россиянең бөтен территориясә белән шәһәрара элементларне, шулай ук, БДБ илләрен дә кертеп, халыкара сөйләшүләренә тәэмин итә.

Шәһәрара элементә жепселле-оптик тапшырулар линиясә аша оештырылган. Татарстан Республикасы буенча физик божра оештырылган, ул каналларны житәрлек күләмдә файдаланырга мөмкинлек бирә.

2. Программаның төп максатлары һәм бурычлары, аны гамәлгә ашыру сроклары һәм этаплары Инженерлык инфраструктурасын үстерү гамәлләре

Су белән тәэмин итү

Килеп туган вазгыяттә жирлек халкын эчәр су белән тәэмин итү проблемасын хәл итү өчен дәүләт хакимияте органнары, муниципаль берәмлекләренең авыл һәм шәһәр жирлекләре органнары, кызыксынган оешмалар катнашында жир асты суларының барланган запасларын үзләштерүне көчәйтергә, яңа чыганаclarны ачыклау эшләрен киңәйтергә кирәк. Моннан тыш, авыл торак пунктларында автоном су чыганаclarы төзү практикасын дәвам итәргә, су белән тәэмин итү һәм ташландык суларны агызу буенча капитал объектлар төзәргә, гамәлдәге су белән тәэмин итү системаларын реконструкцияләргә һәм гамәлдәге су әзерләү корылмаларында нәтижәле техник чишелешләр кертергә кирәк.

Әлеге программаның максатлары булып:

- Илексаз авыл жирлегә халкын норматив сыйфатлы эчәр су белән житәрлек күләмдә тәэмин итү;
- шушы нигездә халыкның сәламәтлегә торышын яхшырту;
- Илексаз авыл жирлегә территориясендә социаль-экологик хәлне яхшырту.

Программаның бурычлары:

- әлеге программа максатларына ирешү өчен финанс, матди-техник ресурсларны һәм житештерү потенциалын берләштерү;

- үзәкләштерелгән су белән тәмин итү объектларында су сыйфаты күрсәткечләренә санитария нормалары таләпләренә туры килүен тәмин итү өчен гомуми төзелеш эшләре үткәрү;
- суны экономиялә тотуга юнәлдерелгән чаралар үткәрү;
- Илексаз авыл жирлегендә автоном су жыю чыганаclarында су әзерләү һәм зарарсызландыру технологияләрен кертү эшен дәвам итү;
- жирлекнең торак пунктларында төче су ятмаларын барлау һәм скважиналарны төзекләндерү;
- суүткәргеч челтәрләрен һәм су белән тәмин итү системаларын реконструкцияләү.
- торак секторын үстерү һәм комплекслы үзләштерүне гамәлгә ашыру өчен шартлар тудыру

торак төзелеше өчен жир кишәрлекләре;

- халыкка коммуналь хезмәтләр күрсәтүнең сыйфатын һәм ышанычлылыгын арттыру, гамәлдәге застлар урыннарында коммуналь инфраструктураны үстерү һәм модернизацияләү мөмкинлекләрен тәмин итү

Гомуми су куллану торак һәм жәмәгать биналарында хужалык-әчү ихтыяжларына, тышкы янгын сүндерүгә, урамнарға һәм яшел үсентеләргә су сибүгә тотылуны үз эченә ала.

Халыкның хужалык-әчү ихтыяжларына исәпләнгән Су чыгымнары 2.04.02-84* п.2.1 буенча кабул ителгән биналарны (санитария-техник жиһазларны) төзекләндерү дәрәжәсенә һәм су куллануның тәүлеклек һәм сәгать тигезсезлегә коэффициентларына бәйле рәвештә бер кешегә су куллану нормаларынан чыгып исәпләнә. Суны чагыштырмача куллану хужалык-әчү һәм көнкүреш ихтыяжларына жәмәгать биналарындагы су чыгымнарын үз эченә ала.

Тышкы янгын сүндерүгә су чыгымы нормасы һәм торак пунктта бер үк вакытта янгыннар саны СНиП 2.04.02-84* 5 таблицасы нигезендә халык санына һәм төзелеш катларына бәйле рәвештә кабул ителгән һәм гамәлдәге хәлгә һәм генераль панны гамәлгә ашыруның барлык срокларына 5л/с (су чыгымы 5 л/с булган 1 янгын) тәшкил итәчәк. Янгынны сүндерү вакыты-3 сәгать.

Урамнарға һәм яшел үсентеләргә су сибү нормасы СНИП 2.04.01 - 85* 3 нче таблица 1 нче искәrmә буенча кабул ителгән һәм 1 кешегә тәүлегенә 60 л тәшkil итәчәк.

Гамәлдәге хәлгә, генераль планнн гамәлгә ашыруның барлык срокларына исәп-хисап нәтижәләре таблицада күрсәтелгән.

Удельные нормы водопотребления

№ пп	Степень благоустройства жилых домов	л/сут
1	Здания, оборудованные внутренним водопроводом, канализацией, централизованным горячим водоснабжением	250
2	Тоже с местными водонагревателями	190
3	Тоже без ванн	120
4	Дома с водопользованием из водоразборных колонок	25

Су белән тәмин итүне үстерүнең төп юнәлешләре-район халкын эчә торган сыйфатлы су белән өзлексез тәмин итү, системаларның ышанычлылыгын арттыру, чөлтәрләрдә аварияләр санын киметү, чөлтәрләрнең үткөрү сәләтен арттыру, су югалтуларын киметү.

Үсеш концепциясен гамәлгә ашыру кысаларында түбәндәге чараларны үтәү карала:

1.үзәкләштерелгән су белән тәмин итү системасы белән торак пунктларны тәмин итү, янгын гидрантларын һәм су ташуны турыдан-туры торак йортларга һәм халыкка хезмәт күрсәтү предприятиеләренә кертәп, урамнар буйлап божра суүткәргеч чөлтәрәнен оештырып; 2. Иляксаз авылында заманча технологияләр нигезендә торбалар кулланып су белән тәмин итү чөлтәрләрен реконструкцияләү һәм алмаштыру, Муртыш авылында - 0,5км, Иганә Баш авылында - 0,9км.

3. Иляксаз авылында су белән тәмин итүнең яңа чөлтәрләрен төзү - беренче чиратта (2,5 км) һәм исәп-хисап срогына (2,5 км). 4. Су манараларын һәм артезиан скважиналарын исәпкә алу приборлары белән тулыландыру, диспетчеризация системасын кертү; 5. Кулланучылар тарафыннан суны рациональ тоту буенча контрольне көчәйтү системада суның сыйфатын мониторинглау системасын камилләштерү су белән тәмин итү.

2. Су жибәрү

Жирлек территориясендә шәһәр төзелеше эшчәнлеген гамәлгә ашырганда торак пунктлар территорияләрен, аларның үсешенә карап, үзәкләштерелгән су агызу системасы белән этаплап тәмин итү мөмкинлеген күздә тоту тәкъдим ителә. Үзәкләштерелгән су агызу системасын булдыру буенча планлаштырыла торган чаралар территорияне планлаштыру документларын эзерләү стадиясендә билгеләнергә тиеш.

Өске агымны оештыру

3. Территорияне санитар чистарту

Татарстан Республикасының калдыклар, шул исәптән каты коммуналь калдыклар белән эш итү өлкәсендәге территорияль схема нигезләмәләре нигезендә калдыкларны чыгару Сарман районының Сарман авылы полигонына оештырылырга тиеш.

Сыек пычракларны септикларга яки тимер-бетон монолит выгребларга жыйрга һәм ассенизация транспорты белән санитария-эпидемиология хезмәтләре күрсәткән урыннарغا чыгарырга тәкъдим ителә. Өстәлә торган суның сыек калдыкларга нисбәте 1:1 гә тигез.

4. Жылылык белән тәмин итү

Жирлектә үзәктән жылылык белән тәмин итү юк. Биналарны жылыту ягулыкның төрле төрләрендә эшләүче индивидуаль жылыту системалары ярдәмендә башкарыла.

Үзәкләштерелгән жылылык белән тәмин итү системасын үстерү күздә тотылмый.

5. Газ белән тәмин итү

Үзәкләштерелгән газ белән тәмин итү системасын үстерү күздә тотылмый.

6. Электр белән тәмин итү

Үзәкләштерелгән электр белән тәмин итү системасын үстерү күздә тотылмый

7. Зәгыйфь токлы челтәрләр

Проект гамәлдәге элемент системаларыннан телефонлаштыру, телевидение һәм радиофикация системаларын 100% ка проектлауны тәкъдим итә.

Программаны гамәлгә ашыруның көтелә торган ахыргы нәтижәләре һәм аның социаль-иқътисадый нәтижәләлеген бәяләү.

Программаны гамәлгә ашыруның нәтижәләлеген бәяләү, түбәндәге күрсәткечләргә ирешү кирәклеге исәпкә алып, 2025 ел мәгълүматлары белән чагыштыру нигезендә башкарыла:

- халыкны өзлексез эчәр су белән тәмин итү;
- микробиологик күрсәткечләр буенча гигиена таләпләренә җавап бирми торган эчәр суның тикшерелгән пробаларының чагыштырма авырлыгын 2026 елга 0,5 кә кадәр киметү %;
- су белән тәмин итү һәм ташландык суларны агызу коммуналь системаларының тузу дәрәжәсе елына 5% ка кимү.

Программа чараларын гамәлгә ашырудан гомуми иқътисадый нәтижәгә Кәүҗияк авыл җирлеге территориясендә авырчылар санын киметү, халыкның гомер озынлыгын арттыру, социаль-экологик хәлне яхшырту исәбенә ирешү күздә тотыла.

Программаны гамәлгә ашыру механизмы

Программаны гамәлгә ашыру Илексаз авыл җирлеге халкын коммуналь инфраструктураның сыйфатлы хезмәтләре белән тәмин итүгә юнәлдерелгән программа чаралары комплексын үтәү юлы белән гамәлгә ашырыла

1. Илексаз авыл җирлеге башкарма комитеты:

- Илексаз авыл җирлегенең коммуналь инфраструктурасын комплекслы үстерү программасын эшли;
- коммуналь инфраструктураны комплекслы үстерү программасы нигезендә коммуналь комплекс оешмалары тарафыннан эшләнә торган инвестиция программалары проектларын формалаштыруга техник биремне раслый;
- коммуналь комплекс оешмалары тарафыннан эерләнгән инвестиция программалары проектларының аларны формалаштыруга расланган техник

задание шартларына туры килү-килмәвен һәм аны гамәлгә ашыру өчен кирәкле финанс ихтыяжларын исәпләүнең нигезләгән тикшерә;

- кулланучылар өчен бәяләргә (тарифларга) өстәмә күләме һәм коммуналь комплекс оешмасы товарларына һәм хезмәт күрсәтүләренә тарифларга тиешле өстәмә күләме турында, шулай ук коммуналь инфраструктура системасына тоташтыруга тариф күләмнәре турында тәкъдимнәр әзерли;
- коммуналь комплекс оешмаларының товарларыннан һәм хезмәтләреннән файдалану мөмкинлегенә, тәкъдим ителә торган өстәмә акчаны исәпкә алып, анализ ясый

2. Сарман муниципаль районының коммуналь комплексын оештыру жирлек башлыгы тарафыннан расланган һәм коммуналь инфраструктураны комплекслы үстерү программасы нигезендә эшләнгән техник бирем шартлары нигезендә:

- инвестиция программасы проектын һәм әлеге программаны гамәлгә ашыру өчен бер елга кирәкле финанс ихтыяжларын исәпләүне әзерли;
- инвестиция программасының әзерләнгән проекты һәм аны гамәлгә ашыру өчен кирәкле финанс ихтыяжларын исәпләү муниципаль берәмлекнең башкарма органына инвестиция программасы проектының аны формалаштыруга расланган техник бирем